

Наше Слowo

УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК
TYGODNIK
UKRAIŃSKI
UKRAINIAN
WEEKLY

Рік LXXI № 12 (3579) Варшава, 22 березня 2026 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Волонтерка з Перемишля стала лауреаткою польсько-української премії «Портрети сестринства». с. 2

Вшанування жертв Павлокоми. с. 3

«Будемо їздити з допомогою до кінця». с. 9

ISSN 027-8254

9 770027 825269

Павло ЛОЗА

Фото з фейсбук-сторінки Ольги Соляр

Волонтерка з Перемишля стала лауреаткою польсько-української премії «Портрети сестринства»

У Варшаві 9 березня відбулась церемонія нагородження жінок за відвагу, порятунків і підтримку інших під час війни, а також вагомий внесок в укріплення польсько-українського сестринства й діалогу. Цього року премію «Портрети сестринства» отримала, зокрема, представниця української громади з Перемишля Ольга Соляр.

Журі обрало переможниць з-поміж тринадцяти номінанток, серед яких було шість польок і сім українок.

Переможницею в номінації «Портрети сестринства» з польського боку стала Ольга Соляр. Етнологиня та антропологиня з Перемишля, перекладачка та співзасновниця фонду «Магія Карпат» їздить з допомогою українським військовим на передову ще з 2014 року.

Від початку повномасштабного вторгнення вона допомагає та підтримує 128-му окрему важку механізовану бригаду «Дике поле», про що написала книгу «Дике поле. Военна історія». Крім допомоги бійцям, волонтерка здійснює гуманітарні місії до містечок і сіл на сході України, документуючи життя українськомовного населення.

Ольга Соляр приїхала на один день із прифронтової зони Запоріжжя, щоб взяти участь в премії. Як вона зазначає, історії, які лунали зі сцени під час церемонії нагородження, «глибоко її зворушили».

«У мене відчуття, що я зараз знаходжусь в казці у світі добра», – говорила перемишлянка, наголошуючи, що для неї ця війна – на виживання, і вона не уявляє собі, як може не допомагати.

«Можливо, це слоган, але дійсно немає вільної Польщі без вільної України. І я абсолютно впевнена, що, підтримуючи Україну, ми підтримуємо нашу безпеку і безпеку всієї Європи», – зазначила волонтерка.

«Коли я їжджу у прифронтові зони і опиняюся серед військових чи цивільного населення, яке не змогло звідти виїхати, бачу, що це найбільш соціально ізольовані люди. Це літні люди, позбавлені фінансових чи медичних можливостей, щоб тікати. Коли везу їм допомогу з Польщі, то завжди підкреслюю, що це – від поляків, від Польщі. Багато з тих людей ціле життя працювало в колгоспі. Для них Польща є абстрактною країною, але водночас допомога їх надихає, що вони не самі», – наголосила Ольга Соляр.

Переможницею в номінації «Портрети сестринства» з українського боку поважна капітула обрала Андріану Сушак, військову, співзасновницю і лідерку жіночого ветеран-

ського руху VETERANKA. Андріана не тільки воює в гарячих точках, але й змінює структуру війська, любить інтереси України за кордоном. Як лідерка організації VETERANKA вона з командою домоглася реальних, а не символічних змін, зокрема, відкриття 63 бойових посад для жінок у війську.

Свою чергою премію від читачів і читачок отримала Катерина Поліщук, відома як Пташка. Вона – символ незламності Маріуполя, медикиня, що була на Азовсталі та рятувала поранених, хоча сама теж отримала поранення. Пережила полон і сьогодні продовжує боротьбу, зберігаючи пам'ять про тих, хто не повернувся. Торік Катерина офіційно долучилася до ЗСУ.

Також цього року вперше журі вирішило відзначити одну з номінованих жінок особливою нагородою. За виняткове милосердя й служіння людям у потребі протягом довгих років премію отримала сестра Малгожата Хмелевська – філантропка, керівниця фонду «Будинки спільноти „Хліб життя“».

Під час церемонії українських та польських волонтерок привітав, зокрема, віцеміністр закордонних справ Польщі Марцін Босацький, який зазначив, що сьогоднішні «Портрети сестринства» є виявом вдячності українським і польським жінкам, які щодня доводять, що солідарність має жіноче обличчя.

«Сьогодні ми вшановуємо обраних активісток, хоча насправді віддаємо шану тисячам, а може, й десяткам, сотням

тисяч жінок, які з перших днів війни підтримують інших», – говорив Марцін Босацький. Віцеміністр додав, що, на його думку, номінантки на премію є частиною історії, яку творять жінки, котрі часто діють тихо, але з величезною рішучістю.

«Саме вони доводять, що сестринство не є абстракцією. Це практика, яка рятує життя. Щиро дякую вам за вашу силу, чуйність і непохитність у час, коли світ потребує світла. Ви вмієте його нести», – підсумував польський політик.

Водночас посол України в Польщі Василь Боднар вручив подяки польським підприємцям, які підтримали акцію «Тепло з Польщі до Києва».

Дипломат також зачитував лист від міністра закордонних справ України Андрія Сибіги.

У листі до усіх номінанток цього року премії очільник МЗС України, зокрема, написав: «Такі ініціативи зміцнюють довіру між нашими народами й роблять українсько-польське партнерство міцнішим. Ваша праця, відданість і мужність є прикладом справжнього лідерства та джерелом натхнення для багатьох людей».

Нагадаємо, що премію «Портрети сестринства» створила редакція Sestry.eu. Нагородою видання хотіло відзначити жінок, котрі завдяки своїй активній громадянській позиції, людяності й готовності до самопожертви об'єднуються, щоб підтримати тих, хто цього найбільше потребує. Метою відзнаки є підкреслити внесок жінок у захист демократії в Європі та світі.

Sestry.eu («Сестри») – міжнародний інтернет-журнал для жінок з України. Його очолює журналістка українського «Еспресо ТВ» Марія Гурська. Редакційна команда складається переважно з українських журналісток, колишніх редакторів і журналістів «Газети виборчої». ●

Ольга Соляр та Катерина Поліщук (позивний Пташка)

Павло ЛОЗА

Фото автора статті

Вшанування жертв Павлокоми

Українські дипломати, представники влади Підкарпаття та українських організацій зустрілися 7 березня у Павлокомі, щоб вшанувати пам'ять трагічно загиблих там у 1945 році українців. Учасники урочистості також згадали польських мешканців села, загиблих у 40-х роках.

Традиційно віче з нагоди вшанування пам'яті жертв було організовано на кладовищі-меморіалі. Нагадаємо, що 1-3 березня 1945 року члени нерозформованих підрозділів Армії Крайової вбили 366 мирних жителів Павлокоми. Меморіал на згадку про трагічні події було відкрито в травні 2006 року за участі президентів Польщі та України – Леха Качинського та Віктора Ющенка.

Після панахиди біля пам'ятника, яку очолили греко-католицькі священники отець Богдан Кішко з парафії у Мокрому та отець Дмитро Лавренюк з парафії у Перемишлі, делегації поклали вінки та запалили свічки на могилах жертв цієї трагедії.

Вітаючи гостей, голова Перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі Ігор Горків зазначив, що такі зустрічі відбуваються не лише для спільного вшанування жертв, але й щоб дивитися на те, що може чекати на Польщу й Україну попереду.

– Ми тут, тому що розуміємо, що повага, співпраця й довіра до сьогодення та майбутнього – це один із найкращих проявів пам'яті про ненависть між поляками та українцями у XX столітті, – говорив представник перемиського ОУП, котре виступило організатором події.

Діяч Об'єднання додав, що відзначення є теж одним зі способів протистояти російській війні та спробам росіян роз'єднати і забрати майбутнє в українців та поляків.

Хрест в пам'ять польських жителів села Павлокома

– Майбутнє, яке втратили, зокрема, жителі Павлокоми. Нехай всі ці жертви спочивають з миром – і у Павлокомі, і по всьому регіону, – звернувся до присутніх Ігор Горків.

Своєю чергою посол України у Польщі Василь Боднар підкреслив важливість вшанування пам'яті усіх українців та поляків з обох боків кордону. Він вказав на міцність українсько-польського братерства, нагадуючи, що у минулому інші європейські народи, які ворогували між собою, знайшли силу помиритися, поховати загиблих – і зараз творять ЄС.

– Ми, українці й поляки, також ідемо дорогою єднання. Ця дорога єднання – це не просто слова, а сьогоднішня урочистість, і пошуки, й ексгумації. Тут українська сторона декларує повну готовність до того, щоб продовжувати процес вшанування спільної пам'яті, – сказав Василь Боднар, зазначивши, що нещодавно українська влада видала дозволи на пошуки й ексгумації на території України.

Посол теж висловив слова вдячності для Польщі за сьогоднішню підтримку України.

Крім Василя Боднара, який приїхав разом з дружиною Катериною, у відзначенні 81-ї річниці трагічних подій у селі Павлокома взяли участь інші дипломати. Серед них – генеральний консул України в Любліні Олег Куць, консул України в Ряшеві Василь Йордан, третій секретар Посольства України Василь Мельничук. Присутнім був теж почесний консул України у Перемишлі Олександр Бачик, який багато років доглядає за меморіалом у Павлокомі. Підкарпатського воєводу представляла Марія Гнап, заступниця директора департаменту соціальної політики. На вшанування прийшли й представники громади: директорка школи ім. Маркіяна Шашкевича у Перемишлі Йоанна Баран, діячі ОУП, організації «Пам'ять і спадщина», Пласту-Польща та інші.

Учасники урочистості також поклали вінки до пам'ятника біля римо-католицького костелу. Пам'ятний хрест, який було встановлено на знак вшанування поляків, загиблих у трагічних подіях 1939-1945 років як у Павлокомі, так і загалом Радянському Союзу.

Після відзначень у Павлокомі присутні вирушили до церкви у Явірнику-Руському, де був охрещений отець Михайло Вербицький, творець музики до гімну України. Там під час панахиди дипломати та інші гості молилися за цивільних українців, які були вбиті в лютому 1945 року в Явірнику. ●

Шевченківський концерт у Перемишлі

22 березня (16:00) у театральному залі Народного дому в Перемишлі відбудеться шевченківський концерт. Його організовує школа ім. Маркіяна Шашкевича. В програмі – виступи дітей та вчителів з перемиської «шашкевичівки».

Вистава «Мовчазний свідок конфлікту» в Познані

22 березня (18:00) у Познані відбудеться прем'єра вистави «Мовчазний свідок конфлікту» («Niemy świadek konfliktu»). Це документальна монодрама, у якій особиста історія переплітається з драмою сучасної Європи. Її головним героєм та оповідачем є Остап Юнко – молодий представник української громади в Польщі, «чия ідентичність та доросле життя були сформовані трьома критичними переживаннями». Про це читаємо в описі вистави.

Першим таким переживанням стала Революція Гідності, коли Остап був дитиною та жив у Києві. Другим – повномасштабна російсько-українська війна, що триває з 2022 року. Вона знову порушила питання про дім, приналежність та відповідальність. Третім, найособистішим та найбільшчим досвідом, була травма, яку Остап пережив у дитинстві.

Ідея, текст, виконання – Остап Юнко.

Проект «Моя боротьба. Мовчазний свідок конфлікту» профінансовано з бюджету міста Познань.

Вистава відбудеться в будівлі Бараку культури (Barak Kultury, Al. Marcinkowskiego 21). Вхід на виставу – безплатний.

Відзначення роковин Кобзаря у Бартошицях

21 березня бартошицький гурток Об'єднання українців у Польщі та староста Бартошицького повіту запрошують на благодійний шевченківський концерт. Відбудеться він за участю учнів місцевої української початкової школи ім. Лесі Українки та українського чоловічого хору «Журавлі».

Під час концерту можна буде придбати солодкий почастунок. Кошти від продажу будуть передані на допомогу Україні.

Концерт пройде у Бартошицькому будинку культури, адреса: ul. Bohaterów Warszawy 11. Початок – 17:00.

Майстер-класи з писанкарства у Народному домі

Дітячі ОУП у Перемишлі заохочують до участі в майстер-класах з писанкарства. Відбудуться вони 21 березня у Народному домі.

«Якщо бажаєте навчитися писати писанки та зазнайомитися з традиційним українським мистецтвом – ці майстер-класи для Вас! Запевняємо яйця, фарби, писачки та все необхідне для написання писанки! Це чудова нагода зустрітися за столом та займатися творчою діяльністю», – запрошують організатори.

Майстер-класи почнуться о 10:00 і триватимуть до 16:00. Відбудуться вони в 3 групах, кожна з яких працюватиме по дві години.

З огляду на велике зацікавлення заходом обов'язковим є запис до груп. Форму для реєстрації на подію можна знайти на фейсбук-сторінці Народного дому.

На кінопремії «Орли» висловили солідарність з Україною

9 березня, під час церемонії вручення польської кінопремії «Орли», її директорка Ізабела Вуйчик закликала присутніх підняти спеціальні картки на знак підтримки українських кінематографістів.

Глядачі підтримали це прохання і у відповідь ціла зала підняла картки з написом «Разом з Україною».

«Це був символічний жест підтримки та надії на те, що невдовзі кінематографісти з України зможуть повернутися додому та знімати фільми, які виправдають їхні мрії та талант. Фільми – вільні від обов'язку документувати війну. Це був один із тих моментів, який показує, що кіно – це не просто мистецтво, це ще й спільнота», – читаємо на фейсбук-сторінці премії.

Під час виступу Ізабела Вуйчик згадала про російське вторгнення в Україну. Зокрема, вона нагадала, що від початку повномасштабної війни польські кінематографісти передавали українським колегам захисне та технічне обладнання, як шоломи, бронежилети й іншу необхідну техніку, аби ті могли документувати воєнні події.

«Наше спорядження врятувало багатьох із них. На жаль, багато хто загинув», – сказала директорка кінопремії.

Своєю чергою присутня на врученні нагород генеральна продюсерка Одеського міжнародного кінофестивалю й співзасновниця Української кіноакадемії Юлія Сінкевич наголосила, що сьогодні особливо важливо підтримувати українських митців і боротися за спільне майбутнє.

Нагадаємо, що польська кінематографічна нагорода «Орли» – це щорічна премія Польської кіноакадемії, яку вперше вручили у 1999 році. Від 2022 року в програмі фестивалю також проводять спеціальний цикл «Орли солідарні з Україною», присвячений українському кіно.

Свято Лесі Українки у Мокрому

7 березня у селі Мокре на Підкарпатті українська громада урочисто відзначила 155-ту річницю від дня народження письменниці Лесі Українки. Сяніцький відділ ОУП у рамках відзначень організував дитячий конкурс малюнку та декламації віршів письменниці.

У події під назвою «Поетичне слово Лесі Українки» взяли участь учні, які відвідують уроки української мови в пунктах навчання в Сяноці, Мокрому, Репеді та Команчі.

Під час заходу було проведено конкурс декламаторів для школярів 4-8 класів та конкурс творчості для найменших учнів 0-3 класу. У ньому виступило кілька десятків дітей.

«Кожен виступ був щирим і емоційним, адже юні учасники вкладали у поетичні рядки свої почуття та переживання. Журі уважно оцінило всі роботи й виступи, відзначив

ши найкращих нагородами», – розповідає у дописі на своїй фейсбук-сторінці Анна Фаль, вчителька української мови.

Окрім дитячих декламацій, учасники події мали змогу побачити виступ акторки Наталії Довгалюк, яка представила поетичну композицію з творів Лесі Українки «Ось уночі пробудились думки».

Членами журі стали Маріанна Яра, Наталія Довгалюк та Мирослав Гаврилець.

Нагадаємо, що цьогоріч минуло 113 років від дати смерті Лесі Українки та 155 років з дня її народження.

Фото з фейсбук-сторінки Недержавної початкової школи в Мокрому

Книжка про Бахмут бореться за цьогорічну премію імені Ришарда Капусцінського

Премія імені Ришарда Капусцінського є однією з найважливіших літературних премій, які присуджуються в Польщі. Цього року вона відбудеться 17-й раз. 10 березня журі оголосило список із десяти номінантів. Серед них – Мирослав Лаюк зі своєю книгою «Бахмут».

Це збірка репортажів письменника, котрі описують війну та історії людей, які захищають нашу країну. Автор показує, що в місці найзапекліших боїв життя не припиняється: військові одружуються, заводять собак, святкують Різдво і ходять в сусідні посадки колядувати. Мирослав Лаюк був під Бахмутом взимку та в березні 2023 року, коли там точились найзапекліші бої, а більшість текстів, котрі увійшли до книги, письменник готував як матеріали для медіа. Поряд із репортажами у цьому виданні подано окремі есеї з власними переживаннями та роздумами Мирослава Лаюка, про які, зокрема, він розповідав минулого року під час літературного фестивалю «Місто з рікою» у Перемишлі *(на фото)*.

Премію імені Ришарда Капусцінського вручають щорічно з 2010 року. Її присуджують найкращій книжці-репортажу, яка торкається важливих проблем сучасності, спонукає до роздумів і поглиблює розуміння світу інших культур.

Фіналісти 17-ї премії будуть названі наприкінці березня. Переможця журі оголосить 30 травня на Міжнародному книжковому ярмарку у Варшаві, який проходить на Національному стадіоні.

Фото Павла Лози

Великий білборд з прапорами Польщі та України у центрі Варшави?

Таку ідею має журналіст і лідер профспілки «Альтернатива» Пйотр Шумлевич. Поляк оголосив збір коштів до свого 50-річчя на білборд із написом «Po tej samej stronie»

(«На одному боці»), який планують встановити в центрі Варшави.

«Нас намагаються посварити з українцями. Вони хочуть, щоб ми перестали довіряти одне одному та відвели погляд від війни», – читаємо на створеній журналістом сторінці збору коштів на сайті [zrzutka.pl \(Wielki billboard – Polska i Ukraina po tej samej stronie!\)](https://zrzutka.pl/Wielki_billboard_-_Polska_i_Ukraina_po_tej_samej_stronie!).

«Але їм це не вдасться! Польща та Україна на одному боці. Ми є частиною демократичної Європи. Проти тиранії та порушення міжнародного права. За свободу і права людини», – закликає Пйотр Шумлевич.

Журналіст хоче розмістити білборд саме у центрі Варшави, щоб всі його помітили й знали, що польська столиця підтримує Україну.

«Карта моїх розломів»

Український дім у Варшаві, якому вже 22 роки, – це набагато більше, ніж просто дім. Це простір, де українська громада може отримати допомогу та підтримку в дещо незвичний спосіб – її надають через інформаційну, освітню та культурну діяльність. Особливо це відчутно після 24 лютого 2022 року, адже дуже багато українців, у силу незвичайних обставин, опинилися в новому для них середовищі, не знаючи мови, звичаїв, законів нової країни – Польщі. Тому з перших днів війни в Україні Український дім подав їм руку допомоги. Людям, що тікали від війни, треба було інтегруватися в польське суспільство, тому організація створювала актуальні ініціативи та проекти. Можна тільки уявити, скільки в це покладено сил та енергії. Поряд з адаптацією в Польщі креативних колективів Дому під головуванням Мирослави Керик сприяє також збереженню української ідентичності. Ось кілька цифр, які ілюструють обсяг виконаної роботи: починаючи від 24 лютого, було проведено 40246 очних консультацій, 87586 консультацій на гарячій лінії, а до мовних курсів долучилося 1112 учасників.

Тим часом 28 лютого в Українському домі відбулася літературна подія – презентація дебютної книжки Назарія Бойчука «Карта моїх розломів». Ідеться про молодого автора з Івано-Франківщини, який шукає себе в поетичних строфах, довіряючи слухачу свої найпотаємніші закутки душі. Поет зачитав присутнім свої вірші, написані раніше і теперішні. У представленій ліриці звучали філософські роздуми Назарія Бойчука: «Про шлях людини через розчарування й біль до прийняття себе та життя...» Майже з кожного вірша можна взяти епіграф, з якого вдасться створити нову поезію. Проте у текстах письменника не було повчання. Це була презентація-сповідь, довіра, живе спілкування. В очах Назарія ми побачили світло, яке може освітити тисячі сердець. А ще автор – чудовий організатор події. Вечір настільки був вдалим і теплим, що ми бажаємо Назарію Бойчуку й надалі творити, вірити, любити.

Модерувала презентацію журналістка, засновниця благодійних поетичних читань «За межі» Каріна Нестер. Музичний супровід запевнила піаністка Софія Горук, а фотографувала подію Софія Столяр. Дякуємо також координаторці Центру зустрічей Українського дому Катерині Питлик.

Мирослава ОЛІЙНИК

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

Петро АНДРУСЕЧКО, Київ

Які наслідки матиме для України війна з Іраном?

Затяжна війна з Іраном – це не надто добрий сценарій для України. Коли Ізраїль та США розпочали операцію проти режиму у Тегерані, українські експерти були однастайні в тому, що така ситуація відповідає інтересам України. Іран є союзником росії, він надає їй «Шахеда» та відповідні технології, які з 2022 року щодня слугують для тероризування українців. Однак ті самі експерти також зазначали, що в інтересах України – аби ця війна була короткою.

Після двох тижнів воєнних дій не видно ознак того, що режим у Тегерані перебуває на межі краху, натомість ескалація дедалі більше дестабілізує Європу. У цій ситуації виграє росія. А це може означати лише одне – кремль матиме додаткові кошти на ведення війни в Україні. За таких обставин Україна змушена вести дуже складну гру, намагаючись використати наявні козирі.

«Що стосується ситуації на Близькому Сході: ми відправили наші команди – три команди, професійні, укомплектовані. Вони на цьому тижні всі три будуть в трьох різних країнах. Перші три країни, куди ми відправили по наших домовленостях, – це Катар, Емірати, Саудівська Аравія», – відповів президент Володимир Зеленський 10 березня на запитання журналістів.

Ще одну групу було відправлено на американську базу в Йорданії. Йдеться про фахівців, які мають допомогти у боротьбі з іранськими дронами.

Однак 13 березня президент Дональд Трамп заявив, що Україна не допомагає США в захисті від іранських дронів у регіоні Перської затоки, а Штати не потребують української допомоги.

«Нам не потрібна допомога у захисті від дронів. Ми знаємо про дрони більше, ніж будь-хто. Насправді, у нас найкращі дрони у світі», – висловився у притаманному йому стилі Трамп в розмові з радіостанцією Fox News Radio.

15 березня Трамп повторив у інтерв'ю для NBC News, що Сполучені Штати «не потребують допомоги» у боротьбі з іранськими дронами. На його думку, президент України – «остання людина, від якої нам потрібна допомога». Водночас Трамп відмовився коментувати, чи прийняли США анонсовану раніше допомогу України щодо антидронових технологій.

Дешеві шахеди – глибша проблема, ніж дорогі ракети

Президент України ще на початку війни з Іраном запропонував поділитися українським досвідом з боротьби з ударними дронами. 5 березня Зеленський підтвердив, що Україна отримала запит від США щодо захисту від «Шахедів».

Навіть більше, того ж дня Дональд Трамп у коментарі для агентства Reuters заявив, що готовий прийняти «будь-яку допомогу від будь-якої країни».

«Україна готова реагувати позитивно на запити тих, хто допомагає нам самим захищати життя українців та незалежність України. На частину запитів ми вже відповіли конкретними рішеннями, конкретною підтримкою», – висловився Зеленський 9 березня після засідання Ставки головнокомандувача.

Іранські атаки з використанням безпілотників на військові бази та цивільні об'єкти в сусідніх країнах і навіть на Кіпрі виявилися серйозним викликом для протиповітряної оборони.

Через кілька днів після початку операції проти Ірану міністр оборони США Піт Гегсет визнав, що іранські дрони створюють «більшу проблему, ніж очікувалося».

6 березня американське інформаційне агентство Bloomberg повідомило, що Ірану вдалося знищити мобільний протибалістичний радар AN/TPY-2 на авіабазі Мувафак Салті в Йорданії. Він є основним радіолокаційним елементом для передових американських систем протиракетної оборони THAAD і коштує близько 300 мільйонів доларів.

З'явилася також інформація про можливе знищення ще 2-3 таких радіолокаційних систем у Саудівській Аравії та Об'єднаних Арабських Еміратах. Це означало б серйозну втрату та прогалину в американській протиракетній обороні в районі Перської затоки.

Точної інформації щодо засобів ураження, якими Іран атакував ці радари, немає. Проте український портал Defense Express припускає, що для атак могли бути використані саме дрони типу Shahed-136.

13 березня міністр сухопутних військ США Ден Дрісколл в інтерв'ю Bloomberg висловився, що американська армія відправила на Близький Схід 10 тисяч дронів-перехоплювачів Merops.

Унікальний український досвід

США мають найпотужнішу оборонну промисловість, і там постійно триває робота над новими технологіями, зокрема й безпілотними. Проте Україна володіє тим, чого немає у США – унікальним практичним досвідом понад чотирьох років війни з росією.

Згадані американські дрони-перехоплювачі Merops – це ефективна зброя проти «Шахедів». Вони вже з'явилися на озброєнні деяких союзників, зокрема Польщі. Але їхня ефективність стала можливою завдяки випробуванням на найбільшому «полігоні», яким є Україна. Восени 2025 року з'явилася інформація, що ці дрони мають на своєму рахунку вже 1000 знешкоджених «Шахедів».

Україна також володіє кількома добре перевіреними системами власного виробництва проти «Шахедів», росія з осені 2022 року щодня атакує українські міста. Спочатку вона використовувала для цього поставлені Іраном дрони Shahed-136, а нині – вже вироблені в росії їхні модернізовані копії – «Герань-2».

Спочатку Україна боролася з ірансько-російськими безпілотниками так само, як на Близькому Сході, використовуючи всі доступні засоби, зокрема й дорогі ракети. Проте ударні дрони типу «Шахед» коштують кілька десятків тисяч доларів, тоді як ракети до систем Patriot – кілька мільйонів доларів.

По-друге, дрони значно простіші, і їх можна виробляти швидше, ніж ракети до систем Patriot. Відтак запаси протиракет – причому глобальні – тануть швидше, ніж виробляються нові.

Минулого тижня Володимир Зеленський заявив, що протягом перших днів війни проти Ірану на Близькому Сході було використано понад 800 ракет PAC-3 до систем Patriot, головним призначенням яких є нейтралізація балістичних ракет. Натомість Україна за чотири роки російської агресії отримала близько 600 ракет до систем Patriot.

Український досвід у боротьбі з дронами важко переоцінити. Достатньо поглянути на цифри. За даними Інституту національної безпеки в Тель-Авіві (INSS), Іран протягом 11 днів війни використав 2130 ударних дронів для атак на різні цілі на Близькому Сході.

Для порівняння, в першому тижні березня росія атакувала Україну 1750 дронами. Від початку агресії росія вже використала проти України 57 тисяч «Шахедів». Під час рекордного нальоту з 6 на 7 вересня 2025 року українські міста за одну ніч атакували 810 дронів плюс ракети.

Україна мусила розробити власну тактику відбиття дронів атак, оскільки раніше ніхто не мав досвіду оборони від масованих щоденних ударів із застосуванням безпілотників по містах.

Брак достатньої кількості традиційних засобів оборони змусив до пошуку нових рішень. Минулого року Україна почала масштабно впроваджувати антидрони. Це швидкі безпілотники-перехоплювачі вартістю всього кілька тисяч доларів, якими керують оператори, проте дедалі більше говорять про автоматизацію перехоплення за допомогою штучного інтелекту.

У березні головнокомандувач Збройних сил України генерал Олександр Сирський заявив, що в лютому дрони-перехоплювачі знешкодили 70% усіх збитих російських безпілотників, що атакували Україну. Проте українські експерти звертають увагу на те, що захист від «Шахедів» не може базуватися виключно на антидронах і має складатися з різних елементів, що доповнюють одне одного: мобільних груп зі стрілецькою зброєю, зенітної артилерії, систем дешевих ракет класу «земля-повітря», літаків та гелікоптерів.

Шанс для українських технологій?

Українські експерти від самого початку американсько-ізраїльської операції проти Ірану наголошували, що йдеться про удар по союзнику росії. Саме Іран постачав росії перші дрони типу «Шахед» та інші види озброєння. Відтак послаблення Ірану та його військового потенціалу відповідає українським національним інтересам.

Український військовий блогер Богдан Мирошников 9 березня у дописі в мережі Telegram звернув увагу на те, що, попри позитивну оцінку війни з Іраном, вона все ж не призведе до послаблення російських атак на Україну. Іран уже передав росії відповідні технології, і остання самостійно виробляє «Шахеда» на своїй території.

Водночас у деяких українських коментарях з'явилися побоювання, чи не послабить оборонну здатність України відправлення на Близький Схід українських фахівців. Раніше президент Зеленський запевняв, що така допомога можлива лише за умови, якщо вона не зашкодить оборонним можливостям України.

Натомість відправлення українських експертів на Близький Схід може дати шанс українським компаніям, що спеціалізуються на антидронових технологіях, експортувати свою продукцію.

Представники одного з відомих українських виробників дронів та антидронів – Генерал Черешня – у розмові з BBC Україна підтвердили, що вже отримують багато запитів щодо своєї продукції від різних держав Близького Сходу. Рішення у цій справі залежить від держави, проте представники компанії стверджують, що здатні налагодити постачання без шкоди для безпеки країни.

Володимир Зеленський сподівається, що Україні вдасться підписати із США більшу угоду щодо спільного виробництва дронів.

«Сподіваюся, що, можливо, американські друзі зараз будуть більш схильні до такого рішення, особливо після таких викликів, які ми бачимо на Близькому Сході», – сказав Зеленський в опублікованому 12 березня інтерв'ю для Politico.

Однак після останніх заяв Трампа важко стверджувати, чи справді дійде до цього. Натомість Зеленський підтвердив зацікавленість українськими технологіями та досвідом з боку шести країн Близького Сходу.

Довга війна з Іраном створює додаткові ризики для України

Затяжний конфлікт може зіграти на руку росії. Зростання цін на нафту та дефіцит газу в довгостроковій перспективі можуть збільшити надходження до військового бюджету рф. Крім того, з'явилася інформація про зміни у зв'язку із ситуацією на паливних ринках.

Занепокоєння України та європейських партнерів викликало рішення США тимчасово послабити санкції проти російської нафти. Йдеться про можливість покупки російської сировини, яка вже завантажена на танкери та перебуває в морі.

Українську владу також турбує те, що тривала війна на Близькому Сході може призвести до проблем із постачанням західного озброєння для їхньої армії. Йдеться насамперед про згадані раніше ракети до систем Patriot. Зеленський навіть говорив про можливість бартеру з державами Перської затоки в обмін на українську допомогу в захисті від дронів.

«Ми б хотіли „тихенько“ отримати від країн ракети PAC-3 і передати їм дрони для перехоплення», – сказав Зеленський 5 березня.

Українські експерти також вказують на ризик залучення росії до можливого переговорного процесу з Іраном. 9 березня Дональд Трамп провів першу цього року телефонну розмову з владіміром путіним. Темою став конфлікт на Близькому Сході та війна росії проти України.

Трамп назвав розмову «дуже доброю». Однак він додав, що на пропозицію путіна допомогти у врегулюванні конфлікту з Іраном відповів, що той міг би бути «більш корисним, якби закінчив війну між Україною та росією».

Раніше американські медіа писали про передачу росією Ірану розвідувальних даних для ударів по американських військових об'єктах. Трамп публічно применшував значення такої допомоги для Ірану.

Затяжна війна з Іраном також створює для України додаткові політичні ризики у відносинах із США. 5 березня Трамп вкотре поклав відповідальність на Україну за відсутність прогресу в переговорах щодо завершення війни.

На його думку, Зеленський має тепер в розпорядженні «ще менше карт» у перемовинах із росіянами.

«Ми бачимо, що росіяни зараз намагаються маніпулювати ситуацією на Близькому Сході та в регіоні Затоки на користь своєї агресії, а також перетворити удари іранського режиму по сусідах і американських базах фактично на другий фронт російської війни проти України і – ширше – всього Заходу. Цього точно не можна допускати. Злу не можна давати можливостей для координації, але захист життя має бути чітко скоординований», – висловився Зеленський 9 березня.

У Києві розраховують, що українські фахівці на Близькому Сході продемонструють Трампу наявність у України досить сильних «карт». Зеленський заявив про це в інтерв'ю ірландському блогеру Кейліну Робертсону, опублікованому 11 березня.

«Знаєте, це як хороший гравець. Ви можете мати хороші карти, але не треба показувати всім, що у вас це є. Я думаю, що рік тому я теж це мав, але ми цього не показували, а тепер всі розуміють, що ми це маємо», – зауважив Володимир Зеленський.

Втім, існує ймовірність, що Трампа це може не перекопати. «Я здивований, що Зеленський не хоче домовлятися. Скажіть Зеленському, щоб він домовився, бо путін готовий домовлятися», – сказав Трамп у нещодавньому інтерв'ю для телеканалу NBC News. ●

Павло ЛОЗА

Фото автора статті

У Млинах вшанували пам'ять творця музики до гімну України

Традиційно, як і щороку, на початку березня в селі Млини на Підкарпатті вшановували автора музики українського гімну отця Михайла Вербицького. Цьогоріч виповнилося 211 років від дня народження композитора.

Заходи, які відбулися 7 березня, розпочалися з помпальної молитви в каплиці-пантеоні на могилі отця Михайла Вербицького, яку очолили греко-католицькі священники отець Іван Тарапацький, отець Богдан Степан та отець Христофор Блажеєвський.

Під час проповіді парох парафії Різдва Пресвятої Богородиці в Хотинці УГКЦ отець Іван Тарапацький нагадав присутнім про постать творця гімну України. Як зазначив парох, отець Вербицький потрапив у місце, від якого було далеко до таких міських осередків, як Перемишль, Яворів, Львів чи Рава-Руська.

– Усюди далеко. Як це можливо, що його, мовляв, так покарали? – запитував отець Іван Тарапацький. І одразу ж додав, що тільки минулого року, коли проїхав цілим селом Млини, усвідомив, яким воно колись було «гарним і великим», а поруч з ним розташувалися й інші схожі села, як Хотинець з присілками, Ляшки, Кобильниця-Волоська, Краковець, Кальників.

– Це насправді було гарне місце, де були українська культура, історія, пісня. Можна сказати, людина, яка була заслана сюди, могла «витягнути» все, що було в українського народу найкращого. І це зробила, переклала на ноти. Отець Вербицький цю душу взяв саме звідси й передав майбутнім поколінням, – говорив парох із Хотинця.

Нагадаємо, що отець Вербицький служив парохом у Млинах протягом 14 років. У цей час священник створив багато творів, зокрема музику до вірша Павла Чубинського «Ще не вмерла України».

– З його мелодією воюють сьогодні на устах і боронять Україну. І цей дух, котрий взявся з Млинів, був переданий не лише жменьці надсянців, але цілому народові, – наголосив отець Іван Тарапацький.

Після молитви посол України у Польщі Василь Боднар, вітаючи організаторів та учасників урочистості, зазначив, що сьогодні мелодія, створена отцем Михайлом Вербицьким, стала «голосом української незламності, символом державності та внутрішньої єдності».

– Сьогодні, коли світ переживає період глибокої нестабільності, коли піддаються випробуванню міжнародне право, принципи безпеки та сама цінність людського життя, надзвичайно важливо залишатися об'єднаними. Для України єдність – це не гасло, а умова виживання, – сказав дипломат. Водночас він вказав, що музика гімну об'єднує покоління українців незалежно від місця проживання чи обставин.

Василь Боднар додав, що особливо символічним є те, що зустріч із вшанування творця державного гімну України відбувається у Польщі.

– Це країна, яка у найскладніші для України моменти продемонструвала солідарність і підтримку. Українсько-польська співпраця сьогодні є прикладом того, як взаємна повага може зміцнювати партнерство у часи випробувань, – наголосив посол України.

Вінки до могили отця Михайла Вербицького поклали Василь Боднар з дружиною Катериною Боднар, генеральний консул України в Любліні Олег Куць, консул

Анна ВІННИЦЬКА

Фото з архіву товариства «Допомагаємо» та кошалінського гуртка ОУП

«Будемо їздити з допомогою до кінця»

Першою зупинкою екіпажу Балтійського товариства «Допомагаємо» з Колобжега, яке вже 35-й раз вирушило з гуманітарною допомогою в Україну, був Миколаїв. Волонтери доставили речі для військової частини, розташованої неподалік цього міста. З одного берега тут стоять російські окупанти, а з іншого – українські війська, тобто берегом проходить «нульова точка».

Спершу учасники гуманітарних акцій підтримували охоплену війною Україну як неформальна група, а тепер – офіційно від імені товариства «Допомагаємо» з Колобжега. Їхнім розпізнавальним знаком є відкрита долоня та помаранчевий одяг служб медичної допомоги, у котрий вдягнені волонтери. Вони знову завантажили до країв стару машину швидкої допомоги й інші автівки екіпажу та вирушили на схід України. Серед тих, хто їздить з гуманітарними місіями в Україну, – голова товариства «Допомагаємо» Павел Марек та Тетяна, яка до 2014 року мешкала на Донбасі. У 2016-му вона переїхала до Херсона, а після початку повномасштабної війни – до Польщі й зараз живе у Колобжезі.

– Постійно згадую воєнний кошмар, весь час сумую за рідними, тому коли їдемо з гуманітарною допомогою, то хоча б «одним оком» хочеться подивитися на рідну

хату, але, на жаль, це неможливо, – розповідає Тетяна. Її рідні місця перебувають під російською окупацією – від останнього пункту, до якого вони доїхали цього разу, до дому було приблизно 200 кілометрів. В Україні залишилися батьки Тетяни та син, який служить на фронті.

– Миколаїв, Дніпро, Харків, Ізюм... Принаймні для мене це був важливий виїзд. Уперше ми повезли допомогу на 14-й день війни і зразу поїхали до України, не тільки на кордон. Якщо добре пам'ятаю, тоді відвідали Коломию та Житомир, а потім їхали все далі й далі. Від певного часу наші виїзди присвячуємо нашим друзям. Так останню поїздку ми робили на честь нашого друга св. п. Мирона Дунчака, колишнього голови гуртка ОУП у Пшецьміні, який одним з перших повірив нам, запросив на пшецьмінський Польсько-український фестиваль, який організовував саме він. Мирон Дунчак допомагав нам.

10. ➔

України в Ряшеві Василь Йордан, третій секретар Посольства України Василь Мельничук, почесний консул України у Перемишлі Олександр Бачик, який більше двадцяти років дбає про це місце і з ініціативи якого два роки тому повністю відремонтовано каплицю-пантеон.

Принісши квіти та лампадки, пам'ять отця Вербицького вшанували також директорка школи ім. Маркіяна

Шашкевича у Перемишлі Йоанна Баран та колишній директор школи Петро Піпка, член управи відділу ОУП у Перемишлі Михайло Шахмат, голова організації «Пам'ять і спадщина» Славомір Цікуй та член організації Степан Боднар, представниця Управління культури, молоді та спорту Стрийської міської ради Юлія Курилишин, пластунки з Перемишля та інші гості. ●

Продовження з 9 сторінки

Хотілося б сказати: «Мироне, ми далі діємо!» А черговий наш виїзд, до якого вже готуємося, хочемо присвятити також нашому великому другові, який неодноразово нам допомагав, св. п. Генрику Колодієві, почесному консулу України в Щеціні. Пане Генрику, ми, ваші хлопці, будемо їздити з допомогою до кінця, – каже зі сльозами в очах Павел Марек.

Вже сьогодні тих, хто знав почесного консула України в Щеціні, Павел Марек просить допомогти підготувати черговий виїзд на знак поваги до с. п. Генрика Колодія, який називав волонтерів товариства «своїми хлопцями».

До організації гуманітарних акцій Балтійського товариства «Допомагаємо» долучається також українська громада на Помор'ї, зокрема управи відділу та гуртка ОУП у Кошаліні, Колобжезі, Пшецьміні та Білому Борі. Останнього разу місцева українська спільнота збрала понад 400 пакувань м'ясних та рибних консервів, джемів, меду, китайських супів та багато інших продуктів. З цього було запаковано харчові набори для військових частин у Миколаєві, Чернігові, Дніпрі, Ізюмі та Харкові. Кожна отримала величезний пакет, де було по 70-80 одиниць продуктів та особисті речі, зокрема шкарпетки. Павел Марек розповідає, що потрібно було аж три людини, щоб підняти привезені пакунки. Крім того, було підготовлено «пайки виживання», які передано до Миколаєва для 160 осіб, що потребують допомоги. А до того – ще теплий одяг, генератори, чавунні пічки-кози, необхідні ліки для солдатів та багато іншого.

Починаючи з серпня минулого року, це була вже п'ята акція допомоги, організована ОУП у Кошаліні за підтримки місцевих гуртків у Білому Борі, Колобжезі та Пшецьміні. Того ж наприкінці серпня на прохання того ж Балтійського товариства «Допомагаємо» вдалося зібрати величезну кількість мила (за один день було передано аж 256 упаковок), пасту та щітки, шампуні й багато інших речей, зокрема колісні візки та ходунки, які також потрапили в Україну. У передсвятковий різдвяний час в рамках акції «Свята без тата» були зібрані вітамінні, солодощі, іграшки, термочашки, ліхтарики та багато інших подарунків для дітей, чий батьки воюють або загинули в Україні. До того ж Об'єднання українців у Кошаліні постійно проводить збір необхідних речей, серед яких – спальні мішки, килимки для сну, термоодяг, продукти тривалого зберігання, засоби особистої гігієни, ліки (знеболювальні, протизапальні, вітамінні тощо) та генератори. Їх передають в Україну через Балтійське товариство «Допомагаємо» чи фонд «Магія Карпат», яке очолює одна з найстійкіших волонтерів Перемішля Ольга Соляр. Організатори поїздок дуже вдячні небайдужим за всю підтримку. Тим часом товариство «Допомагаємо» в пам'ять про с. п. Генрика Колодія вирушить в Україну вже у травні. ●

Григорій СПОДАРИК

Фото автора статті

Шевченківський концерт в Ґурові-Ілавецькому

В ґурово-ілавецькому Комплексі шкіл з українською мовою навчання відбувся шевченківський концерт під гаслом «Розкуйтеся, братайтеся». Захід був присвячений пам'яті жертв російської агресії в Україні та зібрав учнів, учителів, батьків і численних гостей.

У програмі прозвучали патріотичні пісні, поетичні декламації та художні виступи, котрі підготувала шкільна молодь. Головною темою події стала творчість Тараса Шевченка – одного з найвидатніших українських поетів, а також цінності, присутні у його творах. Під час концерту неодноразово підкреслювалося, що послання поета залишається актуальним і сьогодні, особливо в контексті війни, що триває в Україні.

Гостей свята привітала директорка школи Марія Ольга Сич. Вона наголосила, що щорічне вшанування Тараса Шевченка є важливою традицією навчального закладу. «Як кожного року, так і сьогодні в нашій школі вшануємо пам'ять і велич України, нашого пророка Тараса Шевченка. Його творчість була й залишається надзвичайно важливою

та актуальною. Навіть сьогодні, коли Україна переживає страшну агресію росії, слова Шевченка показують дорогу – як українці повинні йти і як боротися», – сказала директорка. Вона також розповіла, що концерт став нагодою не лише згадати постать поета, але й висловити солідарність із тими, хто сьогодні страждає через війну.

До присутніх звернувся й голова Об'єднання українців у Польщі Мирослав Скірка. Він наголосив, що образ Тараса Шевченка є важливим елементом української ідентичності, а такі зустрічі стають як нагодою згадати поета, так і можливістю задуматися над тим, що означає його творчість для сучасних українців. За словами очільника ОУП, світ часто пояснює конфлікти змаганням за матеріальні ресурси, тоді як українці ведуть сьогодні боротьбу передусім за свободу. «Без свободи ми не будемо собою», – зазначив він, додаючи, що саме прагнення свободи є одним із ключових мотивів творчості Тараса Шевченка і важливою частиною української національної свідомості.

Серед почесних гостей заходу був й бартошицький віцестароста Павел Вуйчик. Він теж звернув увагу на значення культури та духовних цінностей у боротьбі за свободу. «Думки Тараса Шевченка показують, що культура – це сила, яку неможливо перемогти. Якщо ми віримо в те, що є в нашому серці й у нашому духові, ніколи не дозволимо собі здатися», – говорив він.

У художній частині концерту учні нагадали про велич і феномен автора «Кобзаря». Молодь підкреслювала, що поезія Шевченка вже понад двісті років надихає українців, пробуджує почуття гідності та любові до рідної землі. Як зазначали юні артисти, так само як весна оновлює природу, поезія великого Кобзаря оновлює людські душі, закликає до чесності, милосердя і щирої любові до свого народу та України.

Продовження з 11 сторінки

У коментарях для нашого видання учні підкреслювали, що такі заходи дають їм можливість здобувати сценічний досвід, краще пізнавати українську літературу та відчувати зв'язок із культурою. Вони також звертали увагу на те, що творчість Тараса Шевченка залишається актуальною, бо нагадує про боротьбу за свободу, дає надію на майбутнє України.

Одним з учасників концерту була, зокрема, учениця Марцеліна Завадська, яка зіграла роль Оксани з драми «Бояриня» Лесі Українки. Дівчина говорить, що її героїня є україною, яка після переїзду до Москви поступово усвідомлювала, що життя на чужині не може замінити рідного краю, мови, традицій. Учениця підкреслила, що для української меншини такі заходи мають особливе значення, адже не всі навколо розуміють потребу зберегти свою культуру та ідентичність. «Не всі нас розуміють. Ми народилися в Польщі, але відчуваємо себе українцями. Тому для нас головне – бути свідомими, ким ми є, і робити щось, щоб підтримувати нашу традицію», – зазначила Марцеліна.

Свою чергою вчителі підкреслювали, що виступи учнів показали не лише їхній талант, але й глибоке емоційне переживання творів Тараса Шевченка. На думку педагогів, поезія Кобзаря і сьогодні допомагає молоді краще зрозуміти власну ідентичність, історію та значення свободи. Надія Ортинська, яка працює з учнями в пункті навчання української мови у Кандитах та вихованці якої також взяли участь у концерті, вважає, що такі виступи допомагають дітям відчувати близькість української культури. «Шевченко вчить нас думати, любити свою мову й свій край», – упевнена вона. Учителька Сніжана Гусак, котра теж брала участь у підготовці програми, говорить, що метою концерту було показати актуальність ідей поета. «Ми хотіли нагадати, що Шевченко закликав пробудитися і боротися за свободу», – зауважила вчителька. Про значення мистецької частини розповіла й хореографка ансамблю «Думка» Марина Рудишина. За її словами, танець у фіналі концерту символічно показував переживання людей на початку війни й незламність українців: «Ми хотіли показати, що це не зламало людей, і вони йдуть далі, відстоюючи свою мову та ідентичність».

Концерт став не просто мистецькою подією, але й важливим моментом спільної пам'яті та роздумів, нагадуючи, що слова Тараса Шевченка і сьогодні залишаються джерелом сили, надії, віри у свободу України. ●

ПІДЛЯШША

Людмила ЛАБОВИЧ

Фото авторки статті

Українські пісні з Підляшшя у проєкті з репом – уже на платівці

Це захопливе поєднання енергії міського хіп-хопу з емоційністю підляського традиційного співу. Йдеться про музику дуету Максим і Олічка (Maxim & Oliczka). 7 березня в Університетському центрі культури і науки в Білостоці артисти промували свій перший диск «Там» («Tam»).

Прем'єрний концерт відбувся під час заходу «UCKiNauguracja», тобто свята студентської культури, яке символічно відкривало новий розділ у діяльності Університетського центру культури і науки в Білостоці. Ця подія підсумовувала дотеперішню співпрацю з артистами та студентами, а також презентувала нові можливості центру.

З минулого року директором установи є підляський українець Дарій Кришпинюк. «У Польщі є понад 400 вищих навчальних закладів. Таких університетів, як наш, у яких функціонують академічні культурні центри, є тільки 14. Тому Університетський центр культури і науки в Білостоці є унікальним культурним закладом у масштабі всієї країни», – наголошує він на унікальності закладу.

У рамках заходу пройшов огляд колективів і солістів – студентів білостоцьких вищих навчальних заходів, під назвою «The Voice of UwB», тобто «Голос Університету в Білостоці». А на завершення події відбувся прем'єрний концерт дуету Максим і Олічка, на якому прозвучали пісні з першого спільного альбому «Там».

Максим, тобто Пйотр Максим – це білостоцький репер, музичний журналіст, учитель польської мови, який досі випустив сім сольних студійних альбомів. А Олічка – це Олександра Іванюк, лідерка українського фольклорного гурту «Добриня» з Білостока, вчителька української мови. Їхній спільний проєкт почався рік тому, однак його результатом є вже шість відеокліпів та альбом.

«Перший раз ми виступили на «Синьому мікрофоні» (конкурс Радіо Білосток – прим. авт.). Це було рік тому. Тоді ми заявили світу, що в нас спільний проєкт. Проїшов рік, і побачив світ уже наш перший диск», – пояснює хіп-хOPER.

У творах дуету експресивний реп поєднується з піснями, записаними від сільських співачок на Підляшші, виконаними українською говіркою зі збереженням манери, наближеної до традиційної. Тобто це не лише зіткнення двох віддалених манер співу – хіп-хопу і т.зв. «білого» співу, але й двох мов – польської та української в її різних говіркових підляських варіантах.

«В альбомі є 12 пісень, і всі вони йдуть згідно з календарним роком, тобто ми так старалися, щоб до кожного місяця була приписана одна пісня», – говорить Олександра Іванюк.

Платівка починається з лютого та закінчується піснею «Szczodry wieczór» (говіркою «Щодрий вечур»), яка пов'язана з Новим роком. На концерті відбулося перше живе виконання всіх пісень з альбому. Разом з дуєтом виступили й інші артисти, у тому числі дівчата з гурту «Добрина» з Білостока.

«Олічка нас попросила, щоб на концертах ми давали їй вокальну підтримку, бо в піснях є багатоголосся. Крім Олічки, нас є три з „Добрини” – Анетка, Оля і я, і ми вже від року разом концертуємо», – пояснює Емілія Шабаловська.

Альбом дуету доступний в інтернеті на стрімінгах з 6 березня. На офіційному каналі «MAXIM» на YouTube можна також подивитися відеокліпи, записані в рамках проєкту. Одним із місць, де їх знімали, є музей підляських українців Загорода коло села Козлики над Нарвою.

У планах митців – чергові дії, пов'язані з промоцією проєкту.

«Невдовзі з'явиться видання у формі книжки, у якій будуть всі тексти пісень і, що цікаве, польські тексти Максима будуть перекладені говіркою, з черги говіркою – на польську мову. Дуже важка робота, але завдяки друзям нам вдалося так багато зробити», – підсумовує Олічка.

Дякуючи проєктові, українська народна пісня з Підляшшя доходить до ширшого слухача у мейнстрімі, а що головне – до молодого, який не конче виявляв досі інтерес до народної музики. Цікаво, що на концерті багато людей з публіки дуже добре знало тексти пісень, співаючи разом з Олічкою говіркові фрагменти. Шкода лише, що в медіа часто пропускають формулювання «українська говірка», замінюючи його більше розмитим, порожнім терміном «підляська». Ну що ж... Така останнім часом мода на нібито «підляський діалект». Однак, слухаючи Олічку, нескладно розпізнати мову, якою вона співає. Це простіше, оскільки частина пісень з Підляшшя, які стали основою творів білостоцьких артистів, – це ж місцеві варіанти загальновідомих українських пісень. ●

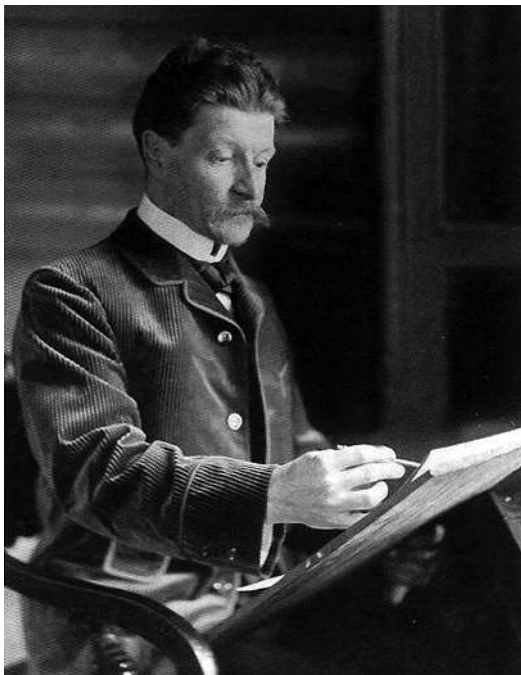

Олександр ЛЮБЧИЧ

Фото з Вікіпедії

В пошуках досконалості і щастя

Ще молодим, сповненим надій, з'явився цей «горобець» в Україні (Wróbel – пол. «горобець»). Стрімко пролетіли роки життя, зробив, що встиг, і залишився в пам'яті людській навечно. Сьогодні, коли згадуємо Михайла Врубеля, душа його незримо із нами, бо віримо, що безсмертна.

Михайло Врубель

Перші мандрівки юного Врубеля

Михайло, який народився 5(17) березня 1856 року у далекому сибірському Омську був слабеньким по здоров'ю. Його батько – фаховий військовий Олександр Михайлович Врубель – мав польське коріння і предків з Білостока. Мати – Анна Григорівна з роду Басаргіних – народила чотирьох дітей, але вижили лише двоє, Михайлик і його старша сестра Аня. Матір втратили ще молодою, коли їй було 23 роки, померла від сухот. Трирічний хлопчик в цей час тільки почав ходити. Дитинство і юність пройшли «на колесах», бо батько по службі часто міняв місце проживання. І скрізь світлий, із кучерявим волоссям та очима, «повними життя і вогню», хлопчик був «кумиром» дівчат. В 1859 році переїхали до Астрахані, де мали родичів, а вже наступного, 1860 року родина опинилась в Україні – у Харкові. Там хлопчик навчився читати і радісно переглядав журнал із яскравими малюнками – «Живописное обозрение». В 1863 році батько одружився вдруге – на Єлизаветі фон Вессель, дворянці німецького походження. На щастя, мачуха добре ставилася до нерідних дітей, більше того, прагнучи зміцнити організм слабкого здоров'ям пасинка, встановила йому особливу дієту. Разом з тим Єлизавета Християнівна люби-

ла музику, театр, добре грала на роялі, що відбилось і на дітях. В 1865 році родина переїхала до Саратова, через два роки – до Петербургу, а в 1869-му – до Одеси. В цьому місті хлопець навчався у Рішельєвській гімназії, яку закінчив із золотою медаллю. Любив природознавство, історію, вчив іноземні і класичні мови, відвідував заняття живопису в приватних вчителів. Згадують про враження, яке справила на юного гімназиста копія фрески Мікеланджело «Страшний суд»: побачивши її на виставці, він відтворив по пам'яті майже всі деталі роботи великого італійця.

Петербург:

нове життя і перші самостійні кроки

В 1874 році Михайло Врубель став студентом юридичного факультету Петербурзького університету і зробив це за порадою батька. Останній хотів, щоб син зайнявся справою, яка б давала добрий заробіток і поважність. Проте юнак діяв інакше: поселився на квартирі дядька Миколи Весселя і, користуючись його поблажливістю, повністю запустив заняття. Замість них відвідував кафе і ресторани, різні музеї й театри, шукав нових вражень та знайомств із дівчатами. Намагався й одягатися як «лондонський денді». Все це вимагало великих коштів, тож Михайло став працювати гувернером і репетитором у родинях багатих петербуржців. Потім перейшов до них жити й харчуватися, відпочивав разом із дітьми багатіїв, в тому числі й за кордоном, побував у Німеччині, Франції і Швейцарії. Внаслідок цього в 1876 році повторно залишився на другому курсі, виправдовуючись перед батьком, що хоче зміцнити свої знання. Але наука молодого Врубеля вже не цікавила: він став відвідувати вечірні заняття в Академії мистецтв, куди допускалися всі бажаючі, і все більше малював, в основному ілюстрації до літературних творів та вистав. Захопився і філософією Канта, який особливу роль надавав творчості і місії геніїв у мистецтві. Але претендентові на геніальність потрібен був особливий наставник. І він знайшов його в Академії мистецтв у Петербурзі, куди прийшов вільним слухачем восени 1880 року. А про роботу правника вже й не думав...

Людиною, яка вплинула на Врубеля, був професор Павел Чистяков, родом із селян Тверської губернії. Він не мав великих полотен, проте був великим педагогом. «Буде просто, як напишеш разів сто!» – говорив учням, змушуючи їх все перемальовувати, розбиваючи малюнок на дрібні частини, щоби потім з'єднати і почати спочатку. Портрет власної матері писав років десять і закінчив, бо боявся, що вона помре й не побачить його. Проте він виховав цілу плеяду відомих митців, достатньо назвати хоча б Васнецова, Полєнова, Серова, Сурикова, Рєпіна... Серед них і Врубель, який запам'ятав роки перебування в Академії як найсвітліші у мистецькому житті. Від них залишився, зокрема, акварельний малюнок «Бенкетуючі римляни» (1883), і хоча він не завершений, але видно, як ретельно вимальовував Врубель деталі. Літній патрицій заснув у бані, а два інші, молодші – виночерпій та гравець на кефарі, лукаво переморгуються біля нього. Дрібний побутовий епізод із далекого минулого, але яка життєва правда у ньому! Тож коли в Петербург із Києва приїхав професор Адріан Прахов, аби взяти когось зі студентів для реставрації соборів до 900-річчя прийняття християнства, Чистяков, не задумуючись, запропонував Врубеля. Юнак – стрункий, дуже коректний, одягнений в мундир зі шпагою (хоча більшість студентів її у побуті не носила) сподобався Прахову. Домовилися, що він, не закінчивши Академії, поїде до «матері міст руських».

Київ: здобутки й розчарування

В травні 1884 року Михайло Врубель, якому не було ще й тридцяти, з'явився у Києві. Місто розкинулось на пагорбах Дніпра, потопало в зелені, уквітчаній банями церков, виблискуючих під сонцем. Після похмурого Петербургу юнак був зачарований. «Який, однак, гарний Київ! – писав він. – Шкода, що я тут не живу. Я люблю Київ!» Він поселився на квартирі художника Миколи Мурашка і разом з учнями його Рисувальної школи взявся за відновлення внутрішніх стін Кирилівської церкви (XII ст.). Потрібно було намалювати чи підмалювати на стінах близько 150 фігур, створити чотири зображення в іконостасі, а ще – відновити малюнки втрачених чи пошкоджених ангелів у куполі Софійського собору. Роботи багато, заплащать мало (Прахов економив на студентів), але останній був сповнений сил і енергії, бо торкнувся мистецтва, яке пов'язало його із художниками далекої доби. Душа співала, коли відтворював втрачені фрески під куполом найдавнішого собору Русі: адже цим до нього не займався ніхто! Співав і Врубель, коли увечері, на чаюванні в Мурашка, збирався гурт людей. «У розчинені вікна мезоніну, – згадував господар, – ми чули популярні тогочасні романси», які виспівував молодий чоловік. Він закохався, і та, про яку думав, була недалеко. Влітку того ж року Прахов запросив Врубеля пожити у нього на дачі, і останній радісно погодився. Йому сподобалась гарна, освічена і розумна жінка – Емілія Прахова. І хоча вона була не лише старшою на декілька років, а й матір'ю трьох дітей, Врубель став упадати біля неї, а потім зізнався у коханні. Жінка спочатку відбувалася жартами, просила не поводитися «по-дитячому», але самому Прахову це набридло. Він запропонував Врубелю поїхати до Венеції та Равени, щоб перебрати досвід тамтешнього оформлення соборів, і дав на це гроші. Восени 1884 року юнак поїхав, але весною наступного повернувся: його кохання аніскільки не згасало. Згадують – навіть попросив Прахова дозволити Емілії вийти за нього. Закінчив чотири ікони, намальовані на цинкових пластинах, оброблених соляною кислотою – «Христос», «Кирило» та «Афанасій» Олександрійські, «Богоматір із немовлям». Остання вразила усіх – рисами свого засмученого обличчя, великими очима, устами дивно нагадувала Емілію Прахову, а малий Ісус – її доньку Олю. Але ікона виконана майстерно, це був образ гарної, земної жінки, а не іконописної святої. Так само, як і його композиція «Зішестя Святого Духа на апостолів» (1885) на хорах Кирилівської церкви. Врубелівські «Богоматір» і світська «Дівчинка на тлі перського килиму» (1886) мало відрізняються, хіба що своїм антуражем. Може, через це Врубель й не запросили для створення ікон величного Володимирського собору: в його творах не було потрібної величчя й канонічності. А може, й дійсно зіграла свою роль історія з Праховою? «Дивний Врубель» ставав усе більш екстравагантнішим: пошив одяг венеціанця XVI століття і блукав по місту, дивуючи перехожих, чи вимазував носа зеленою фарбою і приходив у гості до Прахових. На зауваження відповідав, що чому б чоловікам не робити так, адже жінки користуються косметикою. Художник Коровін звернув увагу на смуги по його тілу, і Врубель зізнався, що різав себе через нерозділене кохання. Він страждав, нікому не говорив про це і нарешті у 1889 році залишив місто.

Москва: «демонізація» життя та її наслідки

В Москві опинився випадково: одні пишуть – поїхав за якоюсь циркачкою, інші – був проїздом із Казані (де

захворів батько). Доля звела Врубеля із відомим мільйонером-меценатом Савою Мамонтовим, у садибі якого (в Абрамцево) збиралась російська інтелектуальна й культурна еліта. Художник поселився у нього і, користуючись можливістю, став творити свого «Демона». Врубель задумав його ще в Києві, але остаточно персонаж викристалізувався тут: на рожевому тлі, в золотистих променях зникаючого сонця, в глибокій задумі, переживаннях і сумнівах – «Демон сидячий» (1890). Але це не якась нечиста сила, а жива душа (даймон) – гарний, фізично сильний, але морально зломлений і пониклий юнак. За ним – кам'янисті «квіти», зображені у вигляді різнокольорової мозаїки. В картині втілено все, що переживає людина, бо «всі дні її – муки, а смуток – робота її, і навіть вночі її серце спокою не знає». А все тому, що й уві сні душа не відключається – бачить дивні видіння, мандрує іншими світами, робить те, що не під силу їй, неспаний. В картині Врубеля втілений нереальний і реальний, справжній сенс людського буття. Душа намагається знайти його, щоб стати по-справжньому щасливою, здається, знаходить і... знову втрачає. Аж поки назавжди не залишає цей світ. Останній період життя Врубеля важчий, ніж перші. Він багато працює, створює ілюстрації до книжок, декорації для театру, картини, панно, захоплюється керамікою – за його ескізами виготовляють різні предмети і прикраси для садиб багатіїв. На початку 1896 року знайомиться із оперною співачкою Надією Забілою, яка покорує його своїм голосом, і художник пропонує вийти за нього. Бентежить різниця у віці – йому 40, їй – 28, а ще нашіптування «доброзичливців», які переконують, що «Врубель п'є, безладно ставиться до грошей, а заробляє рідко та випадково». Незважаючи на це, співачка погоджується: 28 липня 1896 року вони вінчаються. Художник захоплений своєю обраницею: робить ескізи її костюмів, оформлення вистав, відвідує їх. Пише декілька портретів артистки і відому картину «Царівна-Лебідь», хоча... очі останньої нагадують Прахову. І знову повертається до «демонської» теми, пише нову картину – «Демон, що летить» (1899). В 1901 році народжується син Сава, але із так званою «заячою губою». Від потрясінь Михайло Врубель вирішує розправитися зі своїм персонажем. Він пише останній варіант «демоніани», на цей раз «Демон поборений» (1902). Картина займає усю стіну невеликої кімнати, світло падає на неї, вона аж світиться від бронзової фарби, домішаної до інших кольорів. Тема страшна: зламані крила, розкидане пір'я, скручене тіло, і ледве можна розібрати, де голова «демона». Але коли «Демон поборений» з'явився на виставці, то художник взагалі втратив спокій: яскраві кольори через різницю в освітленні зникли! Врубель щодня ходив у картинну галерею, намагався виправити дефекти, та даремно: «демон» змінював обличчя, немов насміхався над ним, але потрібної йому досконалості художник не досягав. Врубель втратив розум і потрапив до психіатричної лікарні. Не стало й сина, який не довжив і до трьох років. Останні роки життя художник провів у різних лікарнях, малюючи щось, аж доки не втратив зір. Всі лікарі, починаючи від знаменитого Бехтерева, прийшли до висновку, що в нього «прогресивний параліч» на тлі ускладнень від захворювання сифілісом. Змучений художник вже думав про те, як пошвидше залишити цей остогидлий світ, і 1(14) квітня 1910 року це сталося. А через три роки вірна подруга Надія Забіла відправилася за ним – на пошуки великого і таємничого, іншого світу. ●

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА

Чи видно кінець великого поста?

Піст што лем ся зачал (23 лютого по-старому, а по-новому тыжден скорше, адже 16 лютого), а я юж зьвіду ся як довго треба ищы постити. Не єм атеїстом, од аґностицизма тіж стороню и не думам накликувати до непощыня. ґностиком тіж не єм, хоц барз добрі знам, же все будут люде, котры од мяса и высокопроцентовой воды не будут сторонити ани в Велику Пятницю. Кличу разом з Церквом до посту, молитвы и милостині, до милосердя во всяком роді и то не лем в великом пості.

Кед справжній має ся зачати то східна Церков все рік в рік кладе нам до головы тоты самы слова. В Неділю Заххей в апостолі св. Павло стверджат, же мы сме: *поклали нашу надію на Живого Бога, який є Спасителем усіх людей, а особливо вірних* (1 Тим. 4, 10.). В Неділю Митаря и Фарисея дає нам на віщкы: *усі, що хочуть побожно жити у Христі Ісусі, будуть переслідувані* (2 Тим. 3, 12.), а в Неділю Блудного Сына бесідує, же: *все мені вільно, та не все користне. Все мені вільно, та я не дам нічому заволодіти мною* (1 Кор. 6, 12). В Сиропусну Неділю каже наложити на ся «зброю світла», котра поможе нам в борбі зо злом. Маме поводити ся чесно и не лем себе охороняти щытом любови: *Слабкого в вірі приймайте, не вступаючи з ним в суперечки* (Рим. 14, 1.) и напаминат о справжнім лиці поста: *Хто їсть, хай не гордує тим, що не їсть; а хто не їсть, хай не судить того, що їсть, бо Бог його прийняв* (Рим. 14, 3.). Християн жыючых в Коринті тіж просил, жебы всперали ся взаімно: *коли їжа спокушує брата мого, то повік я не їстиму м'яса, щоб не спокусити брата мого!* (1 Кор. 8, 13). Адже в розуміні св. Павла піст для справжнього християнина не єст метом, постиме не для посту, стримуваня ся од їдла має лем помочы осягнути мету нашого спасіня. Перестерігат перед лицемірским пощыном (Мт. 6, 16-18.), адже не посыпуйме голов попелом, а намастме єй пахощами и гмыйме лице, а кед стрінеме будущего в потребі най ліва рука не знає, што робит правиця наша (Мт. 6, 1-4.). Не єст найважнішше ци стримуєме ся од їдла ци ні, найважнішше ци стрімиме до Бога, до Сонця сонц, маме хоц дакус наблизити ся до джерела вшитых благ, до неліцемирной любови до вшиткого во вшиткім.

Церков власно тепер нагадує слова керуваны до апостолів зьвідуючых ся Ісуса чом не могли выгнати біса, хоче жебы сме не забывали о тім. Месия одповіл, же єст таке лихо, котрого мож побороти лем молитвом и постом, адже треба молити Бога о поміч так міцно як няньо хлопця згаданого св. Матейом (Мт. 17, 14-21.). Не стыдайте ся просити Бога о поміч, просме в глибині серця (Мт. 6, 5-15.) и вірме, же то, о што в молитві просиме, отримаме. Кед молитву потужиме постом, то и демони будут нас слухати. Так буде, кед наша віра буде величыны хоц бы найменшого зернятка – адже гірчыці. Піст не єст гірким, а молитва ярмом, піст, молитва и милостиня то колеса, на котрых скорше мож осягнути мету, найкорше будеме на ній, кед піст, молитва и милостиня будут получены зо собом любовю и наоливлені ньом. Колиси мама принесли (не знам одкале) невеликий образ трьох сестер – Віры, Надії и Любви и завісили го в хыжы, на почеснім місци. Оповідали, же сестры в іменах носят найбільшы християнскы прикметы, з котрых найважнішша єст посылідня. Нагадали прекрасний гимн св. Павла бесідуючий о любови, бесідуючий, же: *Любов довготерпить, любов милосердить, не заздрить, не звеличується, не надимається, не поводить ся нечемно, не шукає тільки свого, не рветь ся до гніву, не думає лихого, не радіє з неправди, а тішить ся істиною, усе зносить, усьому вірить, всього сподівається, усе терпить! Ніколи любов не перестане! Хоч і пророцтва припиняться, і мови замовкнут, і знання скасується. Бо ми знаємо частково, і частково пророкуємо* (1 Кор. 13, 4-9). Адже в намірах сіяня блага маме быти сталы и не піддавати ся злomu, а в діяню благ консеквентны.

Барже тяжит нам піст наложений на нас 24 лютого 2022 р. путінівском росийом. Думал єм, же глони ся скінчит, але ні. Новий рускій самозванец в трьох днях хотіл воскресити могутність царской імперії, але Бог справил, же од штырьох років гряде в сторону аду. Монахы московского патріарха з печер Печерской Лаври вышли по трьох роках, адже не зможут юж моцїв київських святих высылати до ворожих окопів. Просме Бога, жебы цілий Київ и вшиткы підчынены йому українскы землі, звільнены были од ворогів мирного жытя. Мене не чудує, же чудачне, руске сво ищы ся телепле, гнеска тіж не бракує Станиславів Вокульских (головний герой «Лялькы» Болеслава Пруса), люди маєтку дорабляючых ся на війні. Все, не лем гнеска на війні єдны тратят маєток и жытя, а другы барз скоро ся богатят. Богу треба дякувати за то, же росия створила своїх Вокульских, страх подумати,

што бы было, кед міліярды не пішли бы на їхні палацы и яхты а на танкы и гарматы. Україна нехотячы стала ся досвідчальным полігоном, де мож справдити придатність новых родів зброї. Сьвіт нибы помагат, але лем так жебы: *Ще не вмерла Україна*, жебы борони Боже не встала з колін и не поторощыла глиняных ніг руского Голята.

Лемківська Ватра в Ждині

Łemkowska Watra w Zdyni

17-19.07.2026

Не лем Кытай стосує ся до старой приповідкы, кед ся сусіде межде собом бют, не мішат ся до їхнього спору, лем спокійні жде, котрого з них принесут воды часу. Нам ждати не вільно, мир то не весна, сам до нас не приде. Треба діяти, не важне кілко талантів маме од Бога, каждый мусит діяти на міру отриманых дарів, товды нихто нам їх не одбере, мир и полагода будут з нами, покля з нами Бог. Кед ся од Бога одвернеме, останеме сами ничым найменшый пальчык. Мерзит нас, же війна фурт ищы ся тягне, затыгує ся, бо сут державы и фірмы гіганти, котры находят способы робліня гешефтів з російом, хоц нибы то обложено єй ембарґом. Сут такы, котрым аджи залежыт, жебы война скоро ся не скінчила, бо хочут на ній більше заробити, но и росія буде слабша. То нич, же на їхнім заробітку єст кров невинных люди, прецін юж старинны Римляне бесідували, же: *Pecunia non olet*.

Знаючы історію, мают перевагу, бо на вшытко, што ся діє в Україні и на світі, позерают з горы (а з горы видно дальше, адже більше). Декого мерзит поведінка Поляків стоячых на скрайній правій стороні сцени політичної (на жаль, сут межде нами такы, котры голосували бы на них). Для мене то нич нового, юж Роман Дмовский, кладущый їхні основы, Польщу хотіл будувати в опертю о царску росію, ендекы все голосно бесідували, а їхні нащадкы як мантру повтарают, же: *języka ukraińskiego ani Ukrainy nigdy nie było i nie będzie*. Жыют споминами величыны давно минулой и надіют ся так само як и путін, же історія колесом ся крутит. Жыют в своїм світі и не дотерат до них мудріст выповіджена юж старинныма Греками. Не вірят, же минуле ся юж не верне, Італія єст невелика, Франція тіж не єст така як за Кароля Великого ци Наполеона Бонапарте, вірят, же зас буде нова велика росія, ци *III Rzeczypospolita od morza do morza* (та ідея триморя може ся здійснити). Римляне не милили ся бесідуочы, же: *Historia magistra vita est*, розуміл сесе Ярослав Мудрий, закладаючы школу для своїх діты, завдякы котрій його дівка Анна, пізнішша королева Франції, знала писати и читати, а єй муж підписував ся крестиком. Чытала Євангелію з Ремс, котру до Франції в 1051 р. привезла з Києва. Находит ся в ній єй підпис, сесу книгу находящы ся до гнеска во Франції путін фалечні назвал русском книгом (росіян чудачні тягне, так як и гітлерівців, до подвійного «с»). Нам не треба припоминати, же человек не годен два разы глойти до той самой рікы, вшыткым відоме єст, же воды в ній плінут, же кед з рікы вийдеме и зас в тім самім місці глойдеме до нєй, сут юж іншы. Кед підеме за водом, як в молодости за корабліком з лубика, то хоц вода буде тота сама, але береги будут іншы. Адже Грекы правду повідали бесідуочы, же: *Пάντα ρεῖ*. Тому не перечыме, бо яко гірнякы барз добрі знаме, же не лем велика ріка часом русло змінит.

Гнеска треба нам більше постити и фурт Бога молити, жебы по українській землі достойне закарпацке «Пливе кача по Тисині...» не лунало так часто як дотля. Не нарічме, а все в серци майме Ісусову пересторогу: *Ніхто двом па- нам служити не може* (Мт. 6, 24.) и то то што пак апостолам рюк: *Просіть – і буде вам дано, шукайте – і знайдете, стукайте – і відчинять вам; бо кожен, хто просить – одержує, хто шукає – знаходить, а хто стукає – відчинять йому* (Мт. 7, 7-8.). Адже, просме, шукайме и стукайме. Терпеливо ждийме миру як весны, знаме, же приде, чуєме то то по кістьох, та по тім, што ся в природі діє. Не знаме коли приде, але барз добрі знаме, же приде. Не ждийме безчынні аж мир сам до нас завитат. Не вшыткы знають, же шкільна історія не брехала бесідуочы, же Ленін з царской баниці до Росії вернул зо Швайцарії и был іскорком великой жовтневой революції. Змовчано лем, же його поворот всперали Німці, же Володимир Іліч Ленін, так само як и пак Адольф Гітлер, співпрацювал з німецьком тайном поліці- йом. Адже памятайме, же совіцка революція и фашызм зродили ся на фали повсякденного ждана миру, свободы и добробыту и не дайме звести ся агітаторам. Ждийме миру для миру, адже мирного жытя зо вшыткыма людми и з Богом, сторонме од борбы о вымагінувану, чысто чло- вечу, лукаву справедливіст. ●

ЛЕМКІВЩИНА ОКОМ ДІТИНИ

КАТЕГОРІЯ I
КЛАСИ 0 - III

КАТЕГОРІЯ II
КЛАСИ IV - VIII

ДІМ МОЇХ ПРЕДКІВ НА ЛЕМКОВИНІ

ЛЕМКОВИНА - ДІМ РІЗНИХ КУЛЬТУР

КОНКУРС ДЛЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ

ТЕРМІН ПРИСИЛАННЯ ПРАЦ: 15.06.2026

РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ: ЖДИНЯ 19.07.2026

ДЕТАЛІ НА
<https://www.lemkounion.pl/konkursy.html>

- Ельблонзький відділ Об'єднання українців у Польщі запрошує на

58-й Дитячий фестиваль української культури ім. Мирона Сича

9-10 травня 2026 року

Театр ім. А. Севрука в Ельблонзі, вул. Театральна 11

Заявки про участь дітей просимо надсилати до 10 квітня 2026 року за посиланням <https://forms.gle/d9cD5o2bGp1muAgs6>, або скануйте QR-код

Час виступу кожної групи – не більше 15 хвилин.
Кількість дорослих опікунів – 1 опікун на 15 дітей.
Організатори забезпечують нічліги і харчування. Транспорт учасників – за свій рахунок.
Організатори залишають за собою право до скорочення програми.
В разі проблем з доступом до форми та іншими питаннями звертайтеся до:
Мирослав Притула – elblog@ukraincy.org.pl
605-295-005
Ігор Сулим – ihor.sulym@ukraincy.org.pl
668-425-572

Чекаємо вас!

Організатори

Міжшкільний відділ навчання української меншини у Варшаві

ОГЛОШУЄ НАБІР НА НАВЧАЛЬНИЙ РІК 2026/2027

Запрошуємо дітей-громадян Польщі українського походження віком від 3 до 18 років

У програмі:

- українська мова та література
- історія, культура та географія України
- релігія (за згодою батьків)
- додаткові творчі заняття

НАВЧАННЯ ВІДЕБУВАЄТЬСЯ В SP 221 У СУБОТИ ТА НЕДІЛІ У РАЙОНІ ВОЛЯ ЗІ ЗРУЧНИМ ДОЇЗДОМ

Подати заяву необхідно до 31 березня 2026 року

Завантажити заяву: [Miedzyszkolny Zespól Nauczania Mniejszości Ukraińskiej - Szkoła Podstawowa nr 221](mailto:Miedzyszkolny.Zespól.Nauczania.Mniejszości.Ukraińskiej@szkola.podstawowa.nr.221)

Більше інформації: uazskola.sp221@eduwarszawa.pl

Завантажити заяву:

Наш профіль на ФБ:

Przełącz 1,5 % na rzecz dzieci ze szkół w Białym Borze oraz punktów nauczania

Передайте 1,5% дітям зі шкіл у Білому Борі та навчальних пунктів

KRS nr 0000138192 KIWANIS na rzecz Szkół w Białym Borze, punktów nauczania

1,5%
PODATEK DOCHODOWY

Wspieraj dzieci - przełącz podatek!

Związek Ukraińców w Polsce KIWANIS **więcej informacji:** www.liceum-bialybor.pl · www.sp2bbor.eu

- Управа Кошалінського відділу Об'єднання українців у Польщі
Дирекція Загальноосвітнього ліцею у Білому Борі ім. Т. Шевченка
Управа фонду ДЕКА, яка веде
Початкову школу ім. Т. Шевченка в Білому Борі
запрошують на

VII УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ТАБІР,

який відбудеться 27 червня – 5 липня 2026 року (9 днів) в БІЛОМУ БОРІ.

Організатори забезпечують:

- ▶ нічліги та харчування (сніданки, обіди, вечери),
- ▶ опіку інструкторів,
- ▶ добрі умови,
- ▶ екскурсії – поїздки до озера та моря,
- ▶ спортивні змагання,
- ▶ навчання українських пісень
- ▶ та інші атракції.

Приймаємо оголошення дітей від III до VIII класу початкової школи.

Кількість місць обмежена.

Контакт і оголошення – домівка ОУП в Кошаліні:

тел. 94 342 64 70 або 503 005 378,

електронна адреса:

koszalin@ukraincy.org.pl

roman.bilas@ukraincy.org.pl

Запрошуємо!

- Об'єднання українців у Польщі, Об'єднання лемків, управи гуртків в Гожові та Любуський музей ім. Яна Декерта в Гожові запрошують до участі в 53-му Загальнопольському конкурсі писанок ім. Михайла Ковальського.

Писанки, найменше п'ять зварених «на твердо» або видмушок, добре запаковані (найкраще в призначених до торгівлі текстурових коробках), просимо надсилати до 16.03.2026 за адресою:

**Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta «Spichlerz»,
ul. Fabryczna 1, 66-400 Gorzów Wielkopolski**
з допискою «konkurs pisanek».

Пакет просимо позначити написом «ostrożnie szkło». В середину просимо покласти картку, на якій буде ім'я, прізвище, адреса, вік автора та інформація про регіон походження використаних писанкарських узорів. Нагороджені писанки експонуватимуть на виставці в Любуському музеї ім. Яна Декерта, відкриття якої відбудеться 29.03.2026.

Публічне завдання співфінансується з бюджету міста Гожова-Великопольського

- 1,5 % на Українську школу в Бартошицях

Звертаємося зі щирим проханням до людей доброї волі, яким небайдужий розвиток українського шкільництва в Польщі, перерахувати 1,5 % прибуткового податку за 2025 рік.

Ваша допомога є надзвичайно важливою для реалізації навчально-виховних завдань Української школи в Бартошицях, а також для проведення заходів, спрямованих на розвиток і збереження української національної ідентичності.

Саме завдяки вашій підтримці наші художні колективи мають змогу брати участь, зокрема, у дитячих фестивалях у Кошаліні та Ельблонзі, культурних оглядах в Ольштині, українознавчих екскурсіях і багатьох інших заходах, популяризуючи українську культуру.

Щиро дякуємо ВАМ за дотеперішню підтримку.

Під час подання податкової декларації у відповідному пункті щодо перерахування 1,5 % податку просимо вказати такі дані:

**Stowarzyszenie «Kałyna»
KRS: 0000208516**

*Любомира Тхір, директорка
Початкової школи № 8 ім. Лесі Українки
з українською мовою навчання в Бартошицях,
управа Товариства «Калина»*

Вельмишановний Пан Професор д-р габ. Ростислав Жерелик!

*З нагоди 70-річчя від дня народження прийміть
найщиріші вітання та слова глибокої пошани
від Українського історичного товариства
в Польщі.*

*Щиро дякуємо Вам за багаторічний внесок
у розвиток історичних досліджень, за сприяння
науковому діалогу та співпраці між науковими
середовищами Польщі й України, а також за Вашу
цінну діяльність і працю на користь Українського
історичного товариства в Польщі.*

*Бажаємо Вам, Пане Професоре, міцного здоров'я,
невичерпної енергії, подальших наукових успіхів
і всілякого благополуччя в особистому житті.*

*З глибокою пошаною,
Українське історичне товариство в Польщі*

Шановні батьки, вчителі та друзі Комплексу загальноосвітніх шкіл № 2 ім. Маркіяна Шашкевича в Перемишлі

Розраховуючи доходи за 2025 рік, кожен з Вас може передати 1,5% податку на громадські організації. Щоб підтримати нашу школу, будь ласка, заповніть форму PIT і вкажіть:

номер KRS: 0000207472 cel szczegółowy: 99890

Перерахування 1,5% податку жодним чином не обтяжує платника податків.

Ми розраховуємо на Вашу доброзичливість!

Гарантуємо, що отримані кошти будуть повністю використані на потреби дітей і школи. Дякуємо Вам!

З великим сумом прийняли ми вістку
про відхід до вічності

бл. п. Софії Попович

матері високопреосвященного владыки Євгена Поповича,
архієпископа і митрополита перемиського-варшавського
Української греко-католицької церкви у Польщі.

Єднаємося в болю з митрополитом і рідними Покійної.

Нехай спочиває в мирі.

Вічна пам'ять!

*Перемиський відділ Об'єднання українців у Польщі
Фонд Український народний дім у Перемишлі*

Наше Слово

Adres: Redakcja "Nasze Slovo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10 / +48 661-420-649, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, sekretarz – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniński (Gładyszów). **Wydawca:** Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: <http://ukraincy.org.pl> **Fotokład:** Redakcja „Nasze Slovo” **Druk:** Drukarnia „Efekt”. Nakład 1400 egz. Pismo dofinansowane ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.

Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,

Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa” wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Slovo” dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPIK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Statuti wyrażają точку zору autorów i nie mogą uosobliwiać oficjalną pozycję Ministra wewnętrznych spraw ta administracji.

1.5%

**ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО ДОМУ
В ПЕРЕМИШЛІ**

Fundacja Dom Ukraiński
w Przemyślu

KRS 0000655041

